

b. Wyjaśnienie w sprawie Komunii św. pod dwiema postaciami

W celu właściwej interpretacji numeru 283 „*Institutionis Generalis Missalis Romani 2000*” Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów w swoim organie urzędowym „*Notitiae*”¹ opublikowała następujące wyjaśnienia dotyczące udzielania Komunii św. pod dwiema postaciami:

Institutio Generalis Missalis Romani zatwierdzone przez Ojca Świętego Jana Pawła II 20 kwietnia 2000, w numerze 283 zawiera różne wskazania, które w obrządku rzymskim poszerzają możliwość udzielania Komunii św. pod dwiema postaciami.

Celem tego krótkiego komentarza nie jest zarys historii tej praktyki liturgicznej ani też pogłębienie sensu tej formy przyjmowania Ciała i Krwi Pana Jezusa, lecz lepsze wyjaśnienie obowiązującego w tym względzie prawa.

Tekst numeru 283 *Institutionis Generalis Missalis Romani* brzmi następująco:

„Komunia św. pod dwiema postaciami jest dozwolona oprócz wypadków zaznaczonych w księgach liturgicznych:

- a) kapłanom, którzy nie mogą celebrować Mszy św. lub uczestniczyć w koncelebracji,
- b) diakonom i innym pełniącym jakąś posługę we Mszy św.,
- c) członkom wspólnot we Mszy konwentualnej lub takiej, którą wspólnota za taką uznaje, alumnom seminariów, wszystkim biorącym udział w rekolekcjach lub uczestniczącym w zgromadzeniu dotyczącym życia duchowego albo pastoralnego”.

Biskup diecezjalny dla swojej diecezji może określić normy odnośnie do Komunii pod dwiema postaciami, ilekroć kapłanowi będącemu właściwym pasterzem dla wspólnoty jemu powierzonej wyda się to wskazane, byleby wierni byli odpowiednio pouczeni i aby nie zachodziło niebezpieczeństwo profanacji sakramentu lub aby ten sposób udzielania wiernym Komunii nie okazał się zbyt uciążliwy.

Odnosnie do sposobu udzielania wiernym Komunii św. pod dwiema postaciami i poszerzenia władzy w tym względzie Konferencje Biskupów mogą wydać przepisy, przejrzane i zatwierdzone przez Stolicę Apostolską”.

Normy te stanowią wyraźne rozszerzenie dotychczas obowiązującego prawa i dlatego wymagają wyjaśnienia:

Główne zasady są następujące:

Moc prawną zachowują wszystkie przypadki zawarte w prawodawstwie poprzednim i dotąd promulgowanych księgach liturgicznych, a odnoszących się do różnych możliwości udzielania Komunii św. pod dwiema postaciami.

Poszczególne przypadki wymienione w punkcie a), b), c) są sformułowaniami nowymi lub poprawionymi pozwoleń już wcześniej udzielonych.

Odtąd biskup diecezjalny ma prawo (którego nie może delegować, por. kanony 135 § 2; 391) w swojej diecezji wydawać zasady (normy prawne) dotyczące Komunii św. pod dwiema postaciami. Kompetencja biskupa jest zgodna z prawem *primaria* (por. kan. 381 § 1) i nie jest uzależniona od wcześniejszej zgody (*autorizzazione*) Konferencji Biskupów.

¹ Congregatio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum, *La Comunione sotto le due specie*, „*Notitiae*” 37 (2001) 256–258.

Biskup diecezjalny może także uprawnnić każdego kapłana jako własnego pasterza wspólnoty do wydania osądu, czy wskazane jest udzielanie Komunii św. pod dwiema postaciami, poza przypadkami, kiedy nie jest to wskazane.

Końcowy paragraf numeru 293 udziela Konferencji Biskupów władzy *sussidiaria* wydawania prawa w tej dziedzinie.

Władza ta powinna być właściwie rozumiana, tzn. biskupi członkowie Zgromadzenia Konferencji *mogą* wydawać normy w tej sprawie, lecz nie muszą tego czynić. Jeśli pragną wydać takie normy, to dlatego, że uważają je za konieczne, a nie tylko dlatego, aby wydać prawo. Jeśli wydają normy, powinny być one zatwierdzone przez Zebranie Plenarne Konferencji większością 2/3 członków posiadających prawo głosu.

Przyjęte normy wymagają przedłożenia do *recognitio* przez Stolicę Apostolską, bez czego nie mają mocy prawnej.

Inną sprawą jest zakres ewentualnych norm prawnych: *sposób* udzielania Komunii św. pod dwiema postaciami, tzn. picie z kielicha, używanie łyżeczki lub rurki, lub przez zanurzenie (*intinzione*); inna sprawa dotyczy zasięgu (*estensione*) tej władzy, ustalającej pewne ograniczenia podyktowane szczególnymi okolicznościami diecezji należących do Konferencji Biskupów. Jest rzeczą jasną, że szczegółowe normy prawne Konferencji nie mogą ani unieważniać ogólnych pozwoleń zawartych w prawie liturgicznym ani władzy biskupa diecezjalnego.

Wydaje się, że można stosować ogólną zasadę ogłoszoną przez Sobór Watykański II, chociaż dotyczącą innej sprawy: „wolność można ograniczać tylko wtedy i tylko w takim stopniu, jak jest to konieczne” (*Deklaracja o wolności religijnej* nr 7).

Byłoby wskazane, aby biskupi diecezjalni studiowali to, co postanowiono w numerze 283 *Institutionis Generalis Missalis Romani* i wydali kilka prostych norm odnoszących się do udzielania Komunii św. pod dwiema postaciami, podkreślając przede wszystkim kryteria pastoralne, aby stały się one bodźcem dla coraz bardziej świadomej wiary w prawdę, że Komunia eucharystyczna jest uczestnictwem w Ofierze Chrystusa, który jest obecny w każdej celebracji Mszy św. Godne przyjmowanie Komunii św. jest przyjmowaniem Ciała i Krwi Chrystusa, rzeczywiście i substancjalnie obecnego pod postaciami eucharystycznymi. Należy także podkreślić, że ta obecność ma wymiar ofiarny, ponieważ w celebracji Eucharystii Chrystus jest obecny jako złożony w ofierze i jest przyjęty jako Ofiara Nowego Przymierza; dlatego ten, kto przyjmuje Komunię św., sam włącza się w Ofiarę, którą jest Chrystus jako pokarm życia chrześcijańskiego (por. Rz 12,1).

(Tłum. tekstu włoskiego ks. Czesław Krakowiak,
tłum. tekstu łacińskiego ks. Dionizy Pietrusiński)